

مفاهیم پایه در طراحی بیمارستان

غلامرضا شامقلی. حامد یکی تا

www.ketab.ir

انتشارات سروش دانش

غلامرضا شامقلی

مفاهیم پایه در طراحی بیمارستان / غلامرضا شامقلی ۱۳۶۳، حامد یکی تا ۱۳۶۰.

۲۵۰ ص مصور، سروش دانش، شماره انتشارات ۷۳۶۲

ISBN: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۷۳-۴۹-۴

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

۱. مفاهیم پایه در طراحی بیمارستان ۲. غلامرضا شامقلی. حامد یکی تا.

چاپ اول: ۱۳۹۰

رده بندی کنگره: ۷۱۳۸۹ م ۲ ش / ۹۶۷ RA

رده بندی دیویی: ۷۲۵ / ۵۱

شماره کتابخانه ملی: ۲۲۷۵۳۵۷

موسسه فرهنگی انتشاراتی

سروش دانش

نام کتاب: مفاهیم پایه در طراحی بیمارستان

ناشر: سروش دانش

نویسنده: غلامرضا شامقلی. حامد یکی تا

نوبت چاپ: اول (بهار ۱۳۹۰)

صفحه آرایي: مجید مهری فرد

طراحی جلد: علی غفاری مرندي

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

چاپ: گنجینه چاپ

صحافی: گنجینه چاپ

لیتوگرافی: طرح و نقش

قیمت: ۱۲۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۷۳-۴۹-۴

این اثر مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان ۱۳۴۸ است. هرکس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر و مولف نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار میگیرد.

مرکز نشر: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، پلاک ۵۱ واحد ۴. تلفن: ۶۶۹۵۳۵۹۸ فکس: ۶۶۴۷۷۵۷۰
مرکز پخش: میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، پلاک ۵۰ واحد ۱. تلفن: ۶۶۴۶۶۹۰۰ فکس: ۶۶۴۷۷۵۷۲

فهرست مطالب

۴		پیشگفتار
۵	 مقدمه‌ای بر طراحی	فصل اول:
۲۱	 فضاهای ورودی اصلی و اداری	فصل دوم:
۲۹	 بخش درمانگاه	فصل سوم:
۴۵	 بخش اورژانس	فصل چهارم:
۵۹	 بخش آزمایشگاه تشخیص طبی	فصل پنجم:
۶۹	 بخش تصویربرداری تشخیصی	فصل ششم:
۸۵	 بخش فیزیوتراپی	فصل هفتم:
۹۹	 بخش اعمال جراحی	فصل هشتم:
۱۱۹	 بخش اعمال زایمان	فصل نهم:
۱۳۳	 بخش بستری	فصل دهم:
۱۵۹	 بخش‌های بستری مراقبت ویژه	فصل یازدهم:
۱۷۹	 بخش‌های پشتیبانی	فصل دوازدهم:
۲۰۷	 کیفیات محیطی	فصل سیزدهم:
۲۱۵	 ایمنی	فصل چهاردهم:
۲۲۳	 نمونه‌های موردی	فصل پانزدهم:
۲۴۵		واژه نامه
۲۴۸		منابع

پیشگفتار

امروزه برنامه‌ریزی و طراحی معماری و ساخت مراکز بهداشتی درمانی، در راستای تأمین سطح سلامت و بهداشت جامعه و تأمین تخت‌های مورد نیاز بستری صورت می‌گیرد. توجه به رشد روزافزون جمعیت و توزیع منطقی تخت‌ها در کل کشور از پایه‌های اساسی بدنه درمانی کشورهای در حال توسعه بوده و گام برداشتن در این باب سطح تعالی یک کشور را به نمایش می‌گذارد. آنچه که بدیهی می‌باشد این است که در شکل‌گیری یک فضای بیمارستانی، بحث‌های مختلف از نیازسنجی تا ساخت و تجهیز گروه‌های مختلف تأثیرگذار می‌باشند. در این بین نقش جامعه معماری که متولی طراحی و ساخت این مراکز می‌باشند، بسیار پراهمیت جلوه می‌نماید. طراحی یک بیمارستان در وهله اول مستلزم شناخت دقیق از پیچیدگی‌های عملکردی و ساختاری آن می‌باشد. اما نگرش دقیق به بیمارستان‌های ساخته شده در کشور نشان از این واقعیت دارد که قواعدی از پیش تعیین شده شدیداً معماری بیمارستانی را تحت تأثیر خود قرار داده‌اند. به طوری که روند تیپ‌سازی در ساخت بیمارستان و استیلای کمیت بر کیفیت معماری گواهی بر عملکردگرایی صرف در طراحی معماری بیمارستان می‌باشد. با این حال در بعضی از بیمارستان‌ها نیز نشانه‌هایی از درک ناصحیح عملکرد مشاهده می‌شود.

اینک سوال اساسی این است که در این رابطه، سرآغاز تغییر در بینش و حصول معرفت طراحی در معماری بیمارستانی را در کجا می‌توان جستجو نمود؟

چه کسانی مسئول تغییر این بینش می‌باشند؟ چه زیر ساخت‌هایی برای این تغییر مورد نیاز است؟

پاسخ همه این سوالات را می‌توان با بررسی فضاهای بیمارستانی و یقین بر فقر دانش آکادمیک در طراحی مراکز درمانی ارائه نمود. در ایران طراحی بیمارستان بر مبنای تجربه صورت پذیرفته و آموزش داده می‌شود. در حالی که دنیای مدرن به سوی تحقیقات محیطی در جامعه آکادمیک و ارائه راهکارهای طراحی از نتایج به دست آمده به جامعه حرفه‌ای معماری پیش می‌رود. نتیجه چنین بینشی، دست‌یابی به یک بیمارستان ایده‌آل می‌باشد که عملکرد درمانی در محیطی با

کیفیت حل شده است.

گام اول این تغییر را می‌توان در دانشکده‌های معماری و با آموزش مهندسان خلاق در زمینه طراحی مراکز درمانی جستجو نمود.

هدف اصلی از تالیف این کتاب ارائه یک بینش صحیح نسبت به طراحی بیمارستان بر اساس شناخت صحیح و دقیق عملکرد و مسائل کیفی دخیل در طراحی می‌باشد. مطالب ارائه شده حاصل تحقیق در زمینه رویکردهای نو در طراحی مراکز درمانی و بررسی بیمارستان‌سازی و آموزش مهندسی بیمارستان‌سازی در کشور می‌باشد تا در نهایت بتوان شکاف بین عملکرد و کیفیت را که در معماری بیمارستانی امروزه مشاهده می‌شود، پر نمود.

فصل اول این کتاب مقدمه‌ای در باب طراحی بیمارستان را ارائه می‌نماید که مطالب ارائه شده در آن اولین قدم موثر در طراحی را همچون مکان‌یابی ساخت بیمارستان و ارائه یک الگو در طراحی را به نمایش می‌گذارد.

فصل‌های دو تا دوازده کتاب شناخت مناطق مختلف بیمارستان و عملکرد دقیق هر بخش را برای خواننده ممکن می‌سازد. به نحوی که بتوان با مطالعه دقیق این فصول روابط دقیق بین بخش‌ها را درک نموده و طراحی ریز فضاهای بیمارستان را آغاز نمود.

فصل‌های سیزده و چهاردهم کتاب نیز بر جنبه‌های کیفی و ایمنی طراحی معماری بیمارستان بحث می‌نماید تا معمار بتواند با تسلط بر عملکرد بیمارستان، بینش کیفی ذهن خلاق خود را در طراحی بیمارستان تقویت نماید.

فصل آخر کتاب حاضر به ارائه ده نمونه از مراکز درمانی و بیمارستانی مطرح در دنیا و معرفی رویکردهای طراحی آنها که این مراکز را از سایر فضاهای درمانی متمایز می‌نماید، می‌پردازد.

در پایان از زحمات جناب آقای فغانی مدیریت محترم انتشارات سروش دانش تشکر و قدردانی می‌شود.